

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a opta)

15 decembrie 2022*

„Trimitere preliminară – Politica externă și de securitate comună – Regulamentul (CE) nr. 1210/2003 – Restricții specifice în relațiile economice și financiare cu Irak – Articolul 4 – Înghețarea fondurilor și a resurselor economice care aparțin persoanelor, organismelor și entităților asociate regimului fostului președinte Saddam Hussein – Articolul 6 – Transfer către entitatea care succede Fondului de Dezvoltare pentru Irak – Proprietatea asupra fondurilor și resurselor economice înghețate”

În cauzele conexate C-753/21 și C-754/21,

având ca obiect cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Cour de cassation (Curtea de Casație, Franța), prin deciziile din 2 decembrie 2021, primite de Curte la 8 decembrie 2021, în procedurile

Instrubel NV

împotriva

Montana Management Inc.,

BNP Paribas Securities Services (C-753/21),

și

Montana Management Inc.

împotriva

Heerema Zwiijndrecht BV,

BNP Paribas Securities Services (C-754/21),

CURTEA (Camera a opta),

compusă din domnul M. Safjan (raportor), președinte de cameră, și domnii N. Piçarra și N. Jääskinen, judecători,

avocat general: domnul N. Emiliou,

* Limba de procedură: franceza.

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Instrubel NV și Heerema Zwijsdrecht BV, de S. Bonifassi și F. Boucard, avocats;
- pentru Montana Management Inc., de D. Célice și B. Périer, avocats;
- pentru BNP Paribas Securities Services, de J. Martinet, avocat;
- pentru guvernul francez, de R. Bénard și J.-L. Carré, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de J.-F. Brakeland și M. Carpus Carcea, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 4 alineatele (2)-(4) și a articolului 6 din Regulamentul (CE) nr. 1210/2003 al Consiliului din 7 iulie 2003 privind anumite restricții specifice în relațiile economice și financiare cu Irak și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2465/1996 al Consiliului (JO 2003, L 169, p. 6, Ediție specială, 10/vol. 3, p. 45), astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) nr. 85/2013 al Consiliului din 31 ianuarie 2013 (JO 2013, L 32, p. 1) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 1210/2003”).
- 2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul a două litigii între Instrubel NV, pe de o parte, și Montana Management Inc. și BNP Paribas Securities Services (denumită în continuare „BNP Paribas”), pe de altă parte (C-753/21), și, respectiv, între Montana Management, pe de o parte, și Heerema Zwijsdrecht BV (denumită în continuare „Heerema”) și BNP Paribas, pe de altă parte (C-754/21), în legătură cu validitatea măsurilor asigurătorii și a popririi încuviințate întreprinderilor Instrubel și Heerema asupra unor active înghețate, în temeiul creanțelor pe care aceste întreprinderi le dețin față de statul Irak.

Cadrul juridic

Dreptul internațional

- 3 Potrivit punctului 12 din Rezoluția 1483 (2003), adoptată la 22 mai 2003 de Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, acesta „ia act de crearea unui Fond de Dezvoltare pentru Irak, care va fi deținut de Banca Centrală a Irakului”.

4 Punctul 14 din această rezoluție prevede:

„[...] Fondul de Dezvoltare pentru Irak este utilizat în condiții de transparență pentru a răspunde nevoilor umanitare ale poporului irakian, pentru reconstrucția economică și reabilitatea infrastructurii Irakului, pentru continuarea dezarmării Irakului, pentru cheltuielile administrației civile irakiene și alte scopuri în interesul poporului irakian.”

5 Punctul 23 din rezoluția menționată prevede:

„[T]oate statele membre în care se află:

a) fonduri sau alte active financiare sau resurse economice ale guvernului anterior al Irakului sau ale unor organisme, întreprinderi sau instituțiilor publice care au părăsit Irakul până la data adoptării prezentei rezoluții sau

b) fonduri sau alte active financiare sau resurse economice scoase din Irak sau dobândite de Saddam Hussein sau de alți înalți funcționari ai fostului regim irakian sau de membri apropiați ai familiilor lor, inclusiv entitățile deținute sau controlate, direct sau indirect, de către acestea sau de către alte persoane care acționează în numele sau sub îndrumarea acestora,

sunt obligate să înghețe fără întârziere aceste fonduri sau alte active financiare sau resurse economice și, cu excepția cazului în care aceste fonduri sau alte active financiare sau resurse economice au făcut obiectul unei măsuri sau al unei hotărâri judiciare, administrative sau arbitrale, să le transfere imediat Fondului de Dezvoltare pentru Irak, cu condiția ca, dacă nu au fost prezentate altfel, cererile formulate de persoanele fizice sau de entitățile neguvernamentale cu privire la aceste fonduri sau alte active financiare transferate să poată fi înaintate guvernului reprezentativ al Irakului recunoscut pe plan internațional [...]”

6 La 15 decembrie 2010, Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite a adoptat Rezoluția 1956 (2010), care prevede la punctul 5:

„[Consiliul de Securitate hotărăște] să se transfere toate veniturile din Fondul de Dezvoltare pentru Irak în contul sau în conturile entității care succede guvernului irakian și să închidă Fondul de Dezvoltare pentru Irak cel târziu la 30 iunie 2011 și solicită să primească o confirmare scrisă atunci când transferul și închiderea vor fi efectuate.”

Dreptul Uniunii

Regulamentul nr. 1210/2003

7 Considerentul (5) al Regulamentului nr. 1210/2003 are următorul cuprins:

„Pentru a permite statelor membre să efectueze transferul fondurilor, resurselor economice înghețate și veniturilor generate de resursele economice înghețate către Fondul de Dezvoltare pentru Irak, trebuie să se prevadă dezghețarea fondurilor și resurselor economice în cauză.”

8 Potrivit articolului 1 punctele 4 și 5 din acest regulament:

„În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

[...]

4. «a îngheța fondurile» înseamnă a preveni orice mișcare, transfer, modificare, utilizare sau tranzacționare a fondurilor în orice mod care poate conduce la o modificare a volumului, cuantumului, localizării, proprietății, posesiei, caracterului, destinației lor sau la orice altă modificare care poate permite utilizarea fondurilor, inclusiv gestionarea portofoliului;
5. «a îngheța resursele economice» înseamnă a preveni utilizarea acestora în vederea obținerii de fonduri, mărfuri sau servicii în orice mod, inclusiv, fără a se limita la, prin vânzare, închiriere sau ipotecare.”

9 Articolul 4 alineatele (2)-(4) din regulamentul menționat prevede:

„(2) Se înghețată toate fondurile și resursele economice care aparțin, sunt deținute sau se află în proprietatea următoarelor persoane, identificate de Comitetul de Sancțiuni și enumerate în anexa IV:

- (a) fostul președinte Saddam Hussein;
 - (b) înalți funcționari din regimul acestuia;
 - (c) membri apropiați ai familiilor acestora sau
 - (d) persoane juridice, organisme sau entități deținute sau controlate direct sau indirect de persoanele menționate la literele (a), (b) și (c) sau de către orice persoană fizică sau juridică care acționează în numele sau sub îndrumarea acestora.
- (3) Nu se alocă nici un fond, direct sau indirect, unei persoane fizice sau juridice, organism sau entitate enumerate în anexa IV sau în beneficiul acestora.
- (4) Nu se alocă nici o resursă economică, direct sau indirect, unei persoane fizice sau juridice, unui organism sau unei entități enumerate în anexa IV sau în beneficiul acestora, prin care persoana respectivă, organismul sau entitatea ar putea obține fonduri, bunuri sau servicii.”

10 Articolul 6 din Regulamentul nr. 1210/2003 prevede:

„(1) Prin derogare de la articolul 4, autoritățile competente indicate în paginile de internet enumerate în anexa V pot autoriza deblocarea anumitor fonduri sau resurse economice înghețate, în cazul în care sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:

- (a) fondurile sau resursele economice fac obiectul unui drept de gaj stabilit prin hotărâre judiciară, administrativă sau arbitrală înainte de 22 mai 2003 sau fac obiectul unei hotărâri judiciare, administrative sau arbitrale pronunțate înainte de acea dată;

- (b) fondurile sau resursele economice vor fi utilizate exclusiv pentru a satisface creanțele garantate printr-un drept de gaj sau recunoscute ca valide prin această hotărâre, în limitele stabilite de actele cu putere de lege și normele aplicabile care reglementează drepturile persoanelor care pot formula astfel de revendicări;
- (c) prin satisfacerea creanței nu se încalcă dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 3541/92 al Consiliului [din 7 decembrie 1992 de interdicere a aditerii cererilor irakiene privind contractele și operațiunile a căror executare a fost afectată de Rezoluția 661 (1990) a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite și de rezoluțiile conexe (JO 1992, L 361, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 7, p. 182)] și
- (d) recunoașterea dreptului de gaj sau a hotărârii nu contravine ordinii publice a statului membru respectiv.

(2) În toate celelalte circumstanțe, fondurile, resursele economice și veniturile din resursele economice înghețate în temeiul articolului 4 sunt dezghețate numai în vederea transferării lor către entitatea care succede Fondului de Dezvoltare pentru Irak, instituită de guvernul irakian în condițiile prevăzute de Rezoluțiile 1483 (2003) și 1956 (2010) ale CSONU.”

- 11 Prin Regulamentul (CE) nr. 785/2006 al Comisiei din 23 mai 2006 de modificare a Regulamentului nr. 1210/2003 (JO 2006, L 138, p. 7, Ediție specială, 18/vol. 5, p. 94), societatea Montana Management a fost înscrisă în lista care figurează în anexa IV la Regulamentul nr. 1210/2003, a persoanelor fizice și juridice, organismelor și entităților asociate regimului fostului președinte Saddam Hussein menționate la articolul 4 alineatele (2)-(4) din acest din urmă regulament.

Regulamentul (CE) nr. 1799/2003

- 12 Considerentul (4) al Regulamentului (CE) nr. 1799/2003 al Consiliului din 13 octombrie 2003 de modificare a Regulamentului nr. 1210/2003 (JO 2003, L 264, p. 12, Ediție specială, 10/vol. 3, p. 86) are următorul cuprins:

„Rezoluția 1483 (2003) prezintă înghețarea fondurilor și resurselor economice ca fiind un prim pas în procesul de transferare a acestor fonduri în Fondul de Dezvoltare pentru Irak. De asemenea, scutește de acest proces fondurile și resursele economice care au făcut obiectul unei măsuri sau hotărâri judiciare adoptate sau pronunțate înainte de 22 mai 2003. Prin urmare, menținerea măsurilor de înghețare nu se mai justifică, dacă fondurile și resursele economice în cauză sunt scutite în mod explicit de la cerința de a le transfera în fondul în cauză.”

Dreptul francez

- 13 Articolul R. 523-3 din Codul privind procedurile civile de executare prevede:

„Poprirea asigurătorie este adusă la cunoștința debitorului prin actul executorului judecătoresc, în termen de opt zile, sub sancțiunea perimării.

Acest act conține sub sancțiunea nulității:

[...]

- 2) O copie a procesului-verbal de poprire și reproducerea informațiilor comunicate de terțul poprit în cazul în care actul i-a fost notificat prin mijloace electronice;
- 3) Menționarea, cu caractere foarte vizibile, a dreptului debitorului, în cazul în care nu sunt întrunite condițiile de validitate a popririi, de a solicita instanței de executare de la locul său de domiciliu ridicarea popririi;

[...]"

Litigiile principale și întrebările preliminare

Cauza C-753/21

- 14 În urma a două hotărâri arbitrale pronunțate la 6 februarie 1996 și, respectiv, la 22 martie 2003 și rămase definitive între timp, prin care statul Irak a fost obligat să plătească o sumă în favoarea societății Instrubel, o societate de drept neerlandez, au fost emise două ordonanțe *de exequatur*, la 20 martie 2013, de tribunal de grande instance de Paris (Tribunalul de Mare Instanță din Paris, Franța).
- 15 La 20 ianuarie 2014, în vederea executării acestor două hotărâri arbitrale, Instrubel a obținut înființarea unor popriri asigurătorii în mâinile BNP Paribas „[față de] Republica Irak și de entități ale căror fonduri aparțin Irakului în temeiul unor rezoluții ale ONU, și anume societatea Montana [Management]”. Aceste măsuri de poprire au fost aduse la cunoștința statului Irak la 28 iulie 2014, care nu le-a contestat.
- 16 La 26 decembrie 2017, Montana Management a chemat în judecată Instrubel la instanța de executare, tribunal de grande instance de Bobigny (Tribunalul de Mare Instanță din Bobigny, Franța), și a solicitat ridicarea popririi asigurătorii, invocând atât perimarea, cât și nulitatea măsurilor de poprire, pentru motivul că nu i-au fost aduse la cunoștință, deși ea era proprietara fondurilor vizate de respectivele măsuri.
- 17 Prin hotărârea din 24 iulie 2018, această instanță de executare a constatat că măsurile de poprire erau perimate și a dispus ridicarea lor. În fapt, ea a apreciat că, din moment ce procesele-verbale de poprire indicau drept debitor statul Irak și entitățile sale, printre care Montana Management, aceasta din urmă trebuia considerată debitoare în sensul articolului R. 523-3 din Codul privind procedurile civile de executare. Prin urmare, potrivit instanței de executare menționate, procesele-verbale trebuiau aduse la cunoștința societății Montana Management, iar în lipsa acestei încunoștințări, măsurile de poprire erau perimate și trebuia dispusă ridicarea lor. Prin hotărârea din 24 octombrie 2019, cour d’appel de Lyon (Curtea de Apel din Lyon, Franța) a confirmat această sentință.
- 18 Instrubel a formulat recurs la Cour de cassation (Curtea de Casație, Franța), mai precis instanța de trimitere, și a arătat că poprirea asigurătorie trebuie să fie adusă la cunoștință doar debitorului menționat în titlul executoriu pe care se întemeiază această poprire, ceea ce s-a și întâmplat, din moment ce titlul executoriu menționa ca debitor statul Irak și a fost notificat acestuia.

- 19 În această privință, instanța de trimitere ridică problema proprietății activelor asupra cărora au fost dispuse măsuri asigurătorii. Astfel, pentru ca aceste măsuri asigurătorii să fie conforme și să își producă efectele, ar fi necesar, potrivit dreptului francez, ca activele afectate de aceste măsuri să aparțină debitorului indicat în titlul executoriu, în speță statul Irak.
- 20 Or, în speță, aceste active ar fi înghețate din cauza faptului că Montana Management este menționată în Regulamentul nr. 1210/2003. Pe de altă parte, înghețarea activelor în temeiul acestui regulament ar avea ca obiectiv transferul lor către entitatea care succede Fondului de Dezvoltare pentru Irak (denumit în continuare „Fondul de Dezvoltare”), ceea ce are drept consecință transferul proprietății acestor active către statul Irak.
- 21 Astfel, instanța menționată ridică problema dacă activele înghețate rămân în proprietatea persoanelor indicate în acest regulament, în speță Montana Management, până la decizia de transfer a autorității naționale competente sau dacă fondurile înghețate aparțin acestui fond de dezvoltare, și anume statului Irak, de la intrarea în vigoare a regulamentului menționat, din moment ce, având în vedere transferul prevăzut de regulamentul menționat, activele înghețate nu au vocația de a reveni în patrimoniul persoanelor indicate în regulament.
- 22 În aceste condiții, Cour de cassation (Curtea de Casație) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) [Articolul] 4 alineatele (2), (3) și (4), [precum și articolul] 6 din Regulamentul nr. 1210/2003 se interpretează în sensul că:

- fondurile și resursele economice înghețate rămân, până la decizia de transfer al acestora către [Fondul de Dezvoltare], în proprietatea persoanelor fizice și juridice, a organismelor și a entităților asociate regimului fostului președinte Saddam Hussein, vizate de înghețarea fondurilor și a resurselor economice?
- sau aceste fonduri înghețate se află în proprietatea [Fondului de Dezvoltare] de la intrarea în vigoare a regulamentului care desemnează, în anexele III și IV, persoanele fizice și juridice, organismele și entitățile asociate regimului fostului președinte Saddam Hussein, vizate de înghețarea fondurilor și a resurselor economice?

2) În ipoteza în care se va răspunde la prima întrebare că fondurile și resursele economice se află în proprietatea [Fondului de Dezvoltare], [articolul] 4 alineatele (2), (3) și (4), [precum și articolul] 6 din Regulamentul nr. 1210/2003 se interpretează în sensul că se opun efectuării unei măsuri fără efect atributiv asupra activelor înghețate, fără autorizarea prealabilă a autorității naționale competente, cum ar fi o garanție judiciară sau o poprire asigurătorie, prevăzute de Codul francez privind procedurile civile de executare silită? Sau aceste dispoziții se interpretează în sensul că impun autorizarea din partea autorității naționale respective numai în momentul deblocării fondurilor înghețate?”

Cauza C-754/21

- 23 Prin hotărârea *Gerechtshof's-Gravenhage* (Curtea de Apel din Haga, Țările de Jos) din 31 octombrie 2000, devenită executorie în Franța printr-o ordonanță a președintelui tribunal de grande instance de Paris (Tribunalul de Mare Instanță din Paris) din 31 august 2011, statul Irak și Banca Centrală a Irakului au fost obligate în solidar la plata unei anumite sume către Heerema, societate de drept neerlandez.
- 24 La 28 iulie 2011, Heerema a obținut înființarea popririi asigurătorii în mâinile BNP Paribas asupra valorilor mobiliare deținute de Montana Management. Aceste popriri asigurătorii au fost transformate în popriri executorii în lunile iunie 2014 și septembrie 2014.
- 25 La 12 decembrie 2014, Montana Management a chemat în judecată Heerema în fața instanței de executare, tribunal de grande instance de Bobigny (Tribunalul de Mare Instanță din Bobigny), pentru a se pronunța nulitatea și perimarea măsurilor de poprire și pentru a se dispune ridicarea lor.
- 26 Prin hotărârea din 12 mai 2015, această instanță a respins cererea formulată de Montana Management pentru motive de procedură. Prin hotărârea din 28 februarie 2019, cour d'appel de Paris (Curtea de Apel din Paris) a infirmat această hotărâre și a încuviințat măsurile de executare silită pentru motivul că se prezuma că fondurile înghețate aparțin statului Irak.
- 27 În recursul formulat la instanța de trimitere, Montana Management contestă, în primul rând, aplicarea unei prezumții potrivit căreia fondurile înghețate ar aparține statului Irak. Ea susține că aceste fonduri rămân în proprietatea sa până la decizia de transfer în Fondul de Dezvoltare, deoarece înghețarea fondurilor implică o măsură temporară care nu aduce atingere dreptului de proprietate.
- 28 În al doilea rând, Montana Management arată că Heerema trebuia să obțină autorizarea prealabilă din partea autorității naționale competente în temeiul articolului 6 din Regulamentul nr. 1210/2003, întrucât notificarea actului de conversie ar implica atribuirea imediată a creanței creditorului.
- 29 Instanța de trimitere ridică problema dacă activele înghețate rămân în proprietatea persoanelor juridice vizate de măsura de înghețare până la decizia autorității naționale competente privind transferul în Fondul de Dezvoltare sau dacă ele aparțin acestui fond de la intrarea în vigoare a regulamentulului în care sunt desemnate respectivele persoane.
- 30 În ipoteza în care activele înghețate ar aparține fondului menționat de la intrarea în vigoare a regulamentulului care a inclus, în speță, Montana Management pe lista societăților vizate de respectiva înghețare, s-ar ridica problema validității popririi, ținând seama de lipsa unei autorizații prealabile a autorității naționale pentru deblocarea activelor înghețate.
- 31 În aceste condiții, Cour de cassation (Curtea de Casație) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) [Articolul] 4 alineatele (2), (3) și (4), [precum și articolul] 6 din Regulamentul nr. 1210/2003 sunt interpretate în sensul că:

- fondurile și resursele economice înghețate rămân, până la decizia de transfer al acestora în [Fondul de Dezvoltare], în proprietatea persoanelor fizice și juridice, a organismelor și a entităților asociate regimului fostului președinte Saddam Hussein, vizate de înghețarea fondurilor și a resurselor economice?
 - sau aceste fonduri înghețate se află în proprietatea [Fondului de Dezvoltare] de la intrarea în vigoare a regulamentului care desemnează în anexele III și IV persoanele fizice și juridice, organismele și entitățile asociate regimului fostului președinte Saddam Hussein, vizate de înghețarea fondurilor și a resurselor economice?
- 2) În ipoteza în care se va răspunde la prima întrebare că fondurile și resursele economice se află în proprietatea [Fondului de Dezvoltare], articolele 4 și 6 din Regulamentul nr. 1210/2003 se interpretează în sensul că înființarea unei popriri asupra activelor înghețate este condiționată de autorizarea prealabilă a autorității naționale competente? Sau aceste dispoziții se interpretează în sensul că impun autorizarea din partea autorității naționale respective numai în momentul deblocării fondurilor înghețate?”

Cu privire la procedura în fața Curții

- 32 Prin decizia președintelui Curții din 20 ianuarie 2022, cauzele C-753/21 și C-754/21 au fost conexate pentru buna desfășurare a fazelor scrise și orale ale procedurii, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la cererile de deschidere a procedurii orale

- 33 Prin cererile formulate la 25 iulie 2022 și la 7 noiembrie 2022, Instrubel și Heerema au solicitat deschiderea fazei orale a procedurii în temeiul articolului 83 din Regulamentul de procedură al Curții, invocând existența anumitor fapte noi ce ar fi de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei Curții.
- 34 Aceste fapte noi ar consta, în primul rând, în radierea numelui Montana Management de pe lista persoanelor și a entităților cărora ar trebui să li se aplice înghețarea activelor, radiere care s-a produs după depunerea observațiilor scrise ale părților și ale persoanelor interesate prevăzute la articolul 23 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene.
- 35 Astfel, în cazul în care Curtea ar răspunde la primele întrebări din cauzele C-753/21 și C-754/21 că activele înghețate rămân, până la decizia de transfer în Fondul de Dezvoltare, în proprietatea entităților vizate de măsura de înghețare, aceasta ar implica, în urma radierii, că activele respective, care nu au fost încă transferate în Fondul de Dezvoltare, vor fi restituite acestei societăți. Or, o asemenea consecință ar fi contrară obiectivelor urmărite de Regulamentul nr. 1210/2003.
- 36 În al doilea rând, deschiderea fazei orale a procedurii ar fi motivată de împrejurarea că Montana Management nu ar mai avea calitate procesuală activă în urma decesului președintelui său și a reprezentantului său legal în cursul anului 2020.
- 37 În al treilea rând, ar fi necesar să se discute influența pe care o are asupra deciziei preliminare a Curții décret n° 2015-1134 du 11 septembre 2015 relatif aux modalités de transfert de fonds et de ressources économiques aux mécanismes successeurs du Fonds de développement pour l'Iraq

(Decretul nr. 2015-1134 din 11 septembrie 2015 privind modalitățile transferului de fonduri și de resurse economice către entitatea care succede Fondului de Dezvoltare pentru Irak) și hotărârea din 12 ianuarie 2021 a tribunal judiciale de Grasse (Tribunalul din Grasse, Franța).

- 38 În această privință, trebuie arătat că, în conformitate cu articolul 83 din Regulamentul de procedură, Curtea poate oricând să dispună, după ascultarea avocatului general, deschiderea sau redeschiderea fazei orale a procedurii, în special atunci când consideră că nu este suficient de lămurită sau atunci când o parte a invocat, după închiderea acestei faze, un fapt nou, de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei Curții sau atunci când cauza trebuie soluționată pe baza unui argument care nu a fost pus încă în discuția părților.
- 39 În speță, Curtea, după ascultarea avocatului general, apreciază, pe baza cererilor de decizie preliminară și a observațiilor scrise, că dispune de toate elementele necesare pentru a soluționa prezenta trimitere preliminară și că faptele invocate de Instrubel și Heerema în cererile lor din 25 iulie 2022 și din 7 noiembrie 2022, a căror semnificație pentru procedurile principale trebuie apreciată de instanța de trimitere, nu constituie fapte noi de natură să aibă o influență decisivă asupra deciziei preliminare a Curții.
- 40 Prin urmare, nu este necesar să se dispună deschiderea fazei orale a procedurii.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la primele întrebări în cauzele C-753/21 și C-754/21

- 41 Prin intermediul primelor întrebări formulate în prezentele cauze, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 4 alineatele (2)-(4) și articolul 6 din Regulamentul nr. 1210/2003 trebuie interpretate în sensul că fondurile și resursele economice înghețate rămân, până la decizia de transfer către Fondul de Dezvoltare, în proprietatea persoanelor fizice și juridice, a organismelor și a entităților asociate regimului fostului președinte Saddam Hussein, vizate de măsura înghețării, sau dacă aceste fonduri și aceste resurse economice aparțin fondului de dezvoltare respectiv de la intrarea în vigoare a regulamentului prin care s-au desemnat persoanele, organismele și entitățile vizate de înghețare.
- 42 În această privință, articolul 4 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1210/2003 prevede înghețarea fondurilor și a resurselor economice care aparțin, sunt deținute sau se află în proprietatea unor persoane identificate de Comitetul de Sancțiuni și enumerate în anexa IV la acest regulament.
- 43 Articolul 6 din regulamentul menționat prevede, la alineatul (1), derogări care permit, în condițiile enumerate la acest alineat, ca deblocarea anumitor fonduri și resurse economice înghețate să fie autorizată de autoritățile competente. Alineatul (2) al acestui articol prevede că, în toate celelalte circumstanțe care nu sunt menționate la alineatul (1) menționat, fondurile și resursele economice sunt dezghețate numai în scopul transferului lor în Fondul de Dezvoltare. Ca urmare a acestui transfer, statul Irak devine proprietarul activelor transferate.
- 44 Astfel, din coroborarea articolului 4 alineatul (2) cu articolul 6 din același regulament rezultă două etape distincte care constau, pe de o parte, în înghețarea activelor și, pe de altă parte, în transferul acestor active în Fondul de Dezvoltare.

- 45 Mai precis, articolul 6 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 1210/2003 prevede, în conformitate cu punctul 23 din Rezoluția 1483 (2003), că autoritățile naționale competente pot autoriza deblocarea anumitor fonduri și resurse economice înghețate în cazul în care acestea fac obiectul unei măsuri sau al unei hotărâri judiciare, administrative sau arbitrale pronunțate înainte de 22 mai 2003. Cu alte cuvinte, astfel cum reiese și din considerentul (4) al Regulamentului nr. 1799/2003, în ipoteza în care fondurile sau resursele economice înghețate vor face obiectul unei asemenea măsuri sau a unei asemenea hotărâri, această împrejurare ar putea fi suficientă pentru a le dezgheța în vederea utilizării lor și, în acest fel, a scutirii lor de obligația de a fi transferate în Fondul de Dezvoltare.
- 46 Dacă s-ar considera, dimpotrivă, că transferul în Fondul de Dezvoltare se efectuează automat în momentul înghețării, articolul 6 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1210/2003 ar fi lipsit de orice efect util.
- 47 Această concluzie nu este infirmată de dispozițiile punctului 23 din Rezoluția 1483 (2003). Astfel, deși acest punct prevede transferul imediat al activelor în Fondul de Dezvoltare, chiar textul său condiționează acest transfer de lipsa unei măsuri sau a unei hotărâri judiciare, administrative sau arbitrale de natură să amâne sau să anuleze transferul respectiv.
- 48 În plus, considerentul (5) al Regulamentului nr. 1210/2003 indică de asemenea cele două etape menționate la punctul 44 din prezenta hotărâre, din moment ce enunță, pe de o parte, că statele membre sunt cele care efectuează transferul fondurilor și al resurselor economice în Fondul de Dezvoltare în urma înghețării acestor active și, pe de altă parte, că, pentru a le permite să efectueze acest transfer, trebuie să se prevadă dezghețarea. Astfel, transferul intervine ca o măsură activă din partea statelor membre după înghețarea fondurilor și nu se face decât în urma dezghețării lor în conformitate cu modalitățile prevăzute în acest scop de regulamentul menționat.
- 49 În consecință, chiar existența unor dispoziții ce reglementează procedura de transfer în Fondul de Dezvoltare demonstrează că un asemenea transfer nu se efectuează în mod automat prin simpla înghețare a activelor în cauză. Deși transferul este obligatoriu în cadrul Regulamentului nr. 1210/2003, nu este mai puțin adevărat că acesta are loc ulterior înghețării și constituie o etapă distinctă față de aceasta.
- 50 În ceea ce privește, în concret, noțiunea de „înghețare”, astfel cum este definită la punctele 4 și 5 ale articolului 1 din acest regulament, și aspectul dacă înghețarea poate să determine, singură, modificarea proprietății asupra activelor înghețate, Curtea a statuat deja că măsura de înghețare este o măsură conservatorie care nu are intenția de a priva persoanele vizate de măsură de proprietatea lor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 septembrie 2008, Kadi și Al Barakaat International Foundation/Consiliul și Comisia, C-402/05 P și C-415/05 P, EU:C:2008:461, punctul 358), aceasta fiind o măsură cu caracter temporar și reversibil prin natura sa (a se vedea în acest sens Hotărârea din 5 martie 2015, Ezz și alții/Consiliul, C-220/14 P, EU:C:2015:147, punctul 113).
- 51 Rezultă că măsura de înghețare nu are, singură, incidență asupra proprietății activelor care fac obiectul acestei măsuri.
- 52 În această privință, trebuie precizat că împrejurarea că Regulamentul nr. 1210/2003 urmărește transferul activelor înghețate în Fondul de Dezvoltare nu poate să justifice, în ceea ce privește etapa prealabilă acestui transfer, o interpretare diferită a noțiunii de „înghețare” decât cea care a

fost reținută în cadrul altor regulamente referitoare la măsurile restrictive care nu prevăd un asemenea transfer, cu atât mai mult cu cât această noțiune este definită în mod identic în majoritatea acestor regulamente.

- 53 Având în vedere motivele care precedă, trebuie să se răspundă la primele întrebări adresate în cauzele C-753/21 și C-754/21 că articolul 4 alineatele (2)-(4) și articolul 6 din Regulamentul nr. 1210/2003 trebuie interpretate în sensul că fondurile și resursele economice înghețate rămân, până la decizia de transfer către Fondul de Dezvoltare, în proprietatea persoanelor fizice și juridice, a organismelor și a entităților asociate regimului fostului președinte Saddam Hussein, vizate de această înghețare.

Cu privire la a doua întrebare formulată în cauzele C-753/21 și C-754/21

- 54 Având în vedere răspunsul dat la primele întrebări în prezentele cauze, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 55 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a opta) declară:

Articolul 4 alineatele (2)-(4) și articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 1210/2003 al Consiliului din 7 iulie 2003 privind anumite restricții specifice în relațiile economice și financiare cu Irak și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2465/96, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) nr. 85/2013 al Consiliului din 31 ianuarie 2013,

trebuie interpretate în sensul că

fondurile și resursele economice înghețate rămân, până la decizia de transfer către entitatea care succede Fondului de Dezvoltare pentru Irak, în proprietatea persoanelor fizice și juridice, a organismelor și a entităților asociate regimului fostului președinte Saddam Hussein, vizate de această înghețare.

Semnături